

HYVINVOIVA AMIS -KEHITTÄMISRYHMÄN KOKOUS 1/2017

Aika: tiistai 17.10.2017, klo 12.00-14.30

Paikka: Kokoustila Strömmer (4. krs), Monitoimitalo 13, Satakunnankatu 13, Tampere (sisäänkäynti Pellavatehtaankadulta. Paikka sijaitsee hotelli Tammerin vieressä)

Osallistujat:

Lassila, Hellevi, puheenjohtaja, Koulutuskeskus Sedu
Ahokas, Minna, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä
Hirsikoski, Riitta, Satakunnan koulutuskuntayhtymä Sataedu
Hovi, Satu, Turun kaupunki/Turun ammatti-instituutti
Kasurinen, Hannele, S. ja A. Bovalliuksen säätiö
Niva, Anni, Tampereen Aikuiskoulutuskeskus
Ristlakki, Riitta, Helsingin kaupunki/Stadin ammattiopisto
Toivola, Eeva, Kiipulasäätiö
Vihottula, Marjaana, Länsirannikon Koulutus Oy
Virtanen, Ville, sihteeri, SAKU ry
Ågren, Susanna, sihteeri, SAKU ry

Skype:

Kumpulainen, Erja, puheenjohtaja, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Grekula, Milka, Raahen koulutuskuntayhtymä
Korhonen, Sirpa, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä
Murtorinne, Riitta, Koulutuskeskus Salpaus
Törn, Monika, Turun kaupunki/Turun ammatti-instituutti

Estyneet:

Borremans, Erwin, Invalidisäätiö
Bovellan, Miia, Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
Hasia, Päivi, Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä
Huttunen, Johanna, S. ja A. Bovalliuksen säätiö
Ketonen, Hannu, Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
Kovanen, Jaana, Etelä-Savon Koulutus Oy
Körkkö, Veli-Pekka, Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Lehto, Timo, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä
Leva, Raili, S. ja A. Bovalliuksen säätiö
Turtiainen, Janne, Helsingin kaupunki/Stadin ammattiopisto
Vaattovaara, Minna, Savon koulutuskuntayhtymä
Valjakka, Pia, Helsingin kaupunki/Stadin ammattiopisto
Vauhkonen, Kaija, S. ja A. Bovalliuksen säätiö
Vilhu, Oihonna, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
Hasari, Tiina, SAKU ry

1 Kokouksen avaus ja kokouksen osallistujat

Puheenjohtaja Hellevi Lassila avasi kokouksen ja todettiin kokouksen osallistujat.

2 Ajankohtaista SAKU ry:ssä

- SAKU ry:n strategia
- Liikkuva opiskelu ja Liikettä amiksiin
- Nuori mieli työssä
- Päihdeilmiö ja Ryhmäilmiö ammatillisiin oppilaitoksiin

Kokouksessa käytiin läpi SAKU ry:n strategia, sillä mukana on paljon uusia kehittämisryhmäläisiä (esitys liitteenä, liite 1). Ville ja Susanna ovat molemmat SAKU ry:n puolesta mukana kehittämisryhmän

toiminnassa ja heidän työkuvaansa kuuluu hyvinvoinnin edistäminen ammatillisessa koulutuksessa liittyen eri hankkeiden kautta.

Yhteyshenkilötoiminnan haasteena on tiedonkulku omassa organisaatiossa. Tämän ryhmän jäsenet voivat pyytää koulutuksen järjestäjän tunnukset jäsenrekisteriin ja katsoa, onko jäsenrekisteri ajan tasalla. Usein tunnuksetkin ovat väärillä henkilöillä.

Yhteyshenkilöiden toiminta on erittäin tärkeää SAKU ry:lle, sillä jäsenpeitto on kattava (80% ammatillisista koulutuksen järjestäjistä) ja SAKU ry:llä on 7 työntekijää. On tärkeää, että yhteyshenkilöt välittävät tietoa SAKU ry:n toiminnasta.

Mitä mieltä kehittämissyhmäläiset ovat nykyisen toiminnan juurruttamisesta enemmän kuin uusien toimintojen keksiminen? Kuulostaa hyvältä, sillä edelleen on haastetta sen kanssa, kun ei tiedetä mikä SAKU tekee. Enemmänkin nykyisen toiminnan vahvistamista. Ihmiset alkavat väsyä siihen, kun jo oppii yhden asian, tulee uusia juttuja. SAKU on tärkeä yhteistyökumppanina, asiathan saattavat olla jo olemassa. Liikaa nojataan siihen, että mitä SAKU voisi tehdä sen sijaan, että ymmärretään mitä itse voisi tehdä. Sen sijaan, että tilataan SAKU toteuttamaan, voidaan toteuttaa toimintoja myös itse. Toimintoja on paljon eikä edes aina tajua, että esim. SAKU on toiminnan takana.

Toiminnan ei myöskään aina tarvitse isoa, pienetkin asiat voivat tuottaa tehokkaasti tulosta. Lisäksi tämän ammatillisen koulutuksen tilanteen vuoksi työntekijät ovat kovilla, jotain pitäisi miettiä, miten henkilöstö saadaan jaksamaan, jotta opiskelijatkin pysyvät vauhdissa mukana ja ovat motivoituneita. Jos henkilöstö on väsynyt, se heijastuu myös opiskelijoiden hyvinvointiin.

SAKU ry tarjoa Liikkuva opiskelu -toiminnan toteuttamiseen erilaisia työvälineitä. SAKU ry on toteuttanut osana aiempaa Liikkuva Amis -hankettaan www.liikkuvaamis.fi -verkkosivut, joka sisältää kattavasti ammattiopisto Tavastian kanssa pilotoituja ideoita ja työvälineitä liikkeen lisäämiseen ammatillisissa oppilaitoksissa. Lisäksi SAKU ry on laatinut Liikkuva opiskelu -toiminnan toteuttamisen ja suunnittelun tueksi Liikkuva amis -työkalupakin, josta löytyy työkaluja eri näkökulmista liikkeen lisäämiseen. SAKU ry on myös työstänyt yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa alkukartoituskyselyt opiskelijoille ja henkilöstölle, joilla heidät voi osallistaa mukaan toiminnan suunnitteluun. Kaikki nämä välineet löytyvät SAKU ry:n verkkosivuilta: sakury.net/opiskelijaliikunta/liikkuva-opiskelu-toiminta.

Liikettä amiksiin -hankkeessa haettiin 4-5 pilotoitavaa koulutuksen järjestäjää, toimintaan valittiin 4 koulutuksen järjestäjää. Näiden koulutuksen järjestäjien kanssa pohditaan, miten pienin askelin voidaan edistää liikkumista oppilaitoksessa. Piloteissa on hyvin arkisia asioita, opetuksen arkeen liikunnallisia toimintoja ja henkilöstön kouluttamista. Osa taas on lähtenyt laittamaan ympäristöä kuntoon ja liikettä edistäviksi. Kun tuloksia syntyy, nämäkin kehittämisspolut dokumentoidaan. Hanke on suunniteltu 3 vuotiseksi, mutta jatkoa haetaan vuosittain. Ensi keväänä olisi jatkon myötä tulossa uusi haku, jossa haetaan 4-5 koulutuksen järjestäjää joiden kanssa pilotoidaan toimintaa vastaavanlaisesti.

Nuori Mieli Työssä on S-ryhmän kehittämissuunnitelma, joka tähtää nuorten työkykyisyyden edistämiseen. Ohjelman lähtökohdaksi on, että nuorten ääni tulee kuuluviin. Ohjelmassa teetetään nuorten kokemuksia ja näkemyksiä työelämästä, Työterveyslaitos toteuttaa tutkimuksen. Ohjelman kautta S-ryhmä tulee ottamaan työkykypassin käyttöön työelämässä. Nuoret, jotka tulevat töihin, suorittavat koeajan puitteissa työkykypassin, mikäli sitä ei ole aikaisemmin oppilaitoksessa suoritettu. Jos passi on suoritettu, sisällöt kuitataan tehdyksi keskusteluissa työnantajat ja työterveyshoitajan kanssa. Lisäksi kehitetään työelämäluotsausta tulevan koulutussopimuksen näkökulmasta: sekä työnohjaajien että opetushenkilöstön luotsaaminen ja ohjaaminen. Tähän räätälöidään myös sisältöä. Nuori Mieli Työssä -ohjelma on vasta alkuvaiheessa, käyntiin se pääsee keväällä. Ohjelma on lähtenyt S-ryhmän tarpeesta,

mutta ovat tunteneet työkykypassin ja SAKU ry:n sekä Työterveyslaitoksen toiminnan. Lisäksi ammatillisen koulutuksen reformi on heidän tiedossaan ja he pohtivat, miten tähän heidän näkökulmastaan pitäisi vastata.

Päihdeilmiö ja Ryhmäilmiö ammatillisiin oppilaitoksiin (PIRI) -hanke on EHYT ry:n hanke, jossa SAKU ry toimii osatoteuttajana. Sosiaali- ja terveysministeriön kärkihankkeen ajatuksena on, ettei kehitetä mitään uutta, vaan kentälle viedään hyväksi havaittuja valmiita toimintamalleja. PIRI-hankkeessa levitetään EHYT ry:n henkilöstölle suunnattua Ryhmäilmiö -koulutusta sekä opiskelijoille suunnattua Päihdeilmiö -koulutusta. Molemmat koulutuksen ovat hankkeen aikana maksuttomia. Ryhmäilmiö antaa esimerkiksi ryhmänohjaajille välineitä ryhmän kanssa toimimiseen perustella sitä sekä tarjoamalla konkreettisia toimintamalleja ja ideoita. Päihdeilmiö taas tarkastelee päihteitä nuorten näkökulmasta. SAKU ry:n rooli on levittää koulutuksia sekä toteuttaa Hyvinvoiva amis -työpajoja, joissa pohditaan ammatillisen koulutuksen reformin sekä hyvinvoivan oppimisympäristön mallin näkökulmasta, miten näitä toimintoja voidaan juurruttaa oppilaitoksen arkeen. Sataedussa esimerkiksi teemana oli hyvinvoinnin edistäminen koko henkilöstölle. Työpaja herätti mielenkiintoisella tavalla ajatuksia yhdessä toimimisesta, miten eri ammattiryhmät voivat yhdessä opiskelijoiden kanssa pohtia, miten hyvinvointia ammatillisessa koulutuksessa voidaan edistää. Hyvinvoiva amis -työpajojen tarkoitus on auttaa pohtimaan hyvinvointia laajemmasta näkökulmasta ja hyvinvoinnin vuosikellon näkökulmasta ja sen kautta juurruttaa esim. Ryhmäilmiö- ja Päihdeilmiö -koulutusten kaltaisia toimintoja oppilaitosten arkeen.

Päihdeilmiö-koulutuksista on saatu vähän ristiriitaista palautetta, toisilta erittäin hyvää ja toiset ovat sanoneet, että koulutus on ollut liian akateeminen. Tämä varmasti johtuu siitä, että EHYT ry:llä on hyvin paljon erilaisia kouluttajia alueellisesti. Opiskeluhyvinvoinnin kehittämispäivillä 22.-23.11.2017 on Päihdeilmiö-paja, joka on suunnattu henkilöstölle, siellä voi tutustua koulutuksen sisältöihin. EHYT ry:n sivuilla voi tutustua koulutuksen sisältöihin, koulutuksen sisältöjä avataan siellä:

www.ehyt.fi/fi/toinen-aste#paihdeilmiö

Salpauksessa on ollut jo vuosia käynnissä päihdeinfokeskustelutilaisuus ensimmäisen vuoden ryhmille ja viime vuosina sitä on alettu kehittää riippuvuuksia käsittelemisen suuntaan. Ne ovat saaneet opiskelijoilta pääsääntöisesti hyvää palautetta, siinäkin vuosien varrella on ollut nähtävissä, miten suuri merkitys vetäjällä on tilaisuudessa. On koettu hyvänä jatkumona toistaa vuosittain.

Huomiona, että tällaisille koulutuksille paras aika on syksyllä, kokemuksen mukaan asiat unohtuvat, jos ne toteutetaan kevätlukukauden aikana ja varsinkin loppupuolella.

3 Hyvinvoiva Amis -kehittämisyhmän tavoitteet ja toimintatavat

- Sovitaan kehittämissyhmän tavoitteista ja toimintatavoista
- Lukuvuoden 2017-2018 erityiset kehittämisteemat ovat liikunnallinen aktivointi oppilaitoksen arjessa ja työkykyisyyden edistäminen.
- Seuraavana lukuvuonna pääteemoja ovat tutortoiminta ja hyvinvointia edistävät tapahtumat oppilaitoksen vuosikellossa.

Kehittämissyhmä on suuri, joten jakautuminen pienempiin ryhmiin eri teemojen ympärille olisi hyvä. Ei ole syytä jakautua erikseen henkilöstö ja opiskelijahyvinvoinnin ryhmiin, vaan ennemminkin tiedoksi tulee teema, jota seuraavassa kehittämissyhmässä käsitellään ja osallistujat voivat osallistua oman kiinnostuksensa mukaisesti teemaryhmiin. Kaikki ovat tervetulleita, mutta jokaiseen kokoukseen osallistuminen ei ole pakollista.

Omniassa ollaan suunnittelemassa vuosikelloa, jossa tavoite on tehdä pysyvä vuodesta toiseen käytössä oleva toimintatapa. Vuosikelloon liittyy opiskelijoiden hyvinvointi ja henkilöstön työhyvinvointi, ja tämä työ on nyt käynnistynyt. Ville on SAKU ry:ltä mukana pohtimassa, miten SAKU ry voisi olla mukana vuosikellossa. Vuosikelloon suunnitellaan erilaisia aikoja, jotka on teemoiteltu (esim. marras- joulukuu: palautuminen + liikkuminen, yleinen hyvinvointi, yhteisöllisyys), näihin sisällytetään pieniä asioita, jotka nousevat arjen keskeltä = helposti toteutettavissa olevia juttuja. Opiskelijahallitus on mukana ja suunnitteluryhmä koottu ja he alkavat suunnitella, miten toimitaan eri teemojen sisällä. Kaikilla kehittämissyhmäläisillä on hyviä ideoita hyvinvoinnin edistämiseen, mutta olisi toiveissa, että tämä voisi olla vastavuoroista: mitä kenelläkin on hyvinvoinnin näkökulmasta meneillään.

Impulssien antaminen pitkin vuotta on hyvä idea ja lisäksi, jos toiminnot ovat helposti toteutettavissa. Tämä asia nousi esille liittyen siihen, miksi henkilöstö ja opiskelijat olisivat erikseen, kun tällä voisi edistää yhteisöllisyyttä. Mitä työskentely tulee olemaan, ketkä ovat henkilöstön kehittämissyhmässä. Kehittämissyhmä jakautui ryhmiin pohtimaan tavoitteita. Ryhmien ajatuksia:

- Mielenhyvinvointi olisi tärkeä teema, linkittyä myös Päihde- ja Ryhmäilmiöihin.
- Vaikka vuosikellot tehtäisiin erikseen henkilöstölle ja opiskelijoille, niiden olisi hyvä kulkea rinnakkain
- Jatkuvuus, vuosikello palvelee tätä. Aina olisi jotain yhteistä: yhteisöllisyys ja osallisuus.
- Reformin haaste on, että jatkuvasti tulee uusia opiskelijoita, miten heidät saadaan kiinnitettyä osaksi ryhmiä?
- Teemoja: SAKU-tietoisuus. Vaikka puhumme mitä tahansa ryhmässä ja tehdään uusia teemoja, tärkeintä on, miten se jalkautuu oppilaitoksiin: miten yhteyshenkilötoimintaa voidaan tukea niin, että se edistää meidän hyviä toimia ja monella tasolla.
- Liikkuva opiskelu on yksi hyvä teema, henkilöstö ja opiskelijat yhdessä
- Positiivisuutta toivotaan, nyt on päällä negatiivisuuden kierre joten pitäisi löytää positiivisia näkökulmia
- Olisiko mahdollista, että pilveen laitettaisiin, jonne voisi laittaa eri pisteistä materiaalia, mitä nyt tehdään. Omniassa suunnitellaan vuosikelloa ja sen voisi laittaa sinne, samoin muiden kehryläisten ajatukset.
- Asioiden resursoiminen, miten toimintoja on resursoitu.
- Oppilaitoksesta pitäisi kartoittaa ne toimijat, jotka ovat mukana SAKU-toiminnassa. Se edesauttaa monia asioita ja niiden läpisaamista. Yhteyshenkilöt kokevat olevansa voimattomia, mutta voi ottaa huomioon myös se, mikä on esimiesten tuki.
- Yhteyshenkilötoiminta on ollut toisissa oppilaitoksissa haaste, voisi kokeilla sitä, jos oman opiskeluhyvinvointityöryhmän jäsen olisi mukana SAKU-yhteyshenkilönä. Silloin voitaisiin saada SAKU-toiminta osaksi toimintasuunnitelmia. Näissä työryhmissä usein mukana koulutuspäällikkö, kuraattori, terveydenhoitaja, opiskelijaedustajat jne.
  - Erja ja Hellevi voisivat ottaa hallituksessa esille, että koulutuksen järjestäjä voisi nimetä yhteyshenkilön opiskelijahyvinvointiryhmistä. SAKU ry:n hallitus voisi suositella, kenet SAKU-yhteyshenkilöksi voisi nimetä.
- SAKU-vuosikello pitäisi saada limittäin oppilaitoksen omia vuosikelloja.

Ehdotettuja teemoja: Liikkuva opiskelu, osallisuus ja yhteisöllisyys, mielen hyvinvointi, vuosikello ja positiivisuus.

Seuraava kokous voisi koskea vuosikellon eteenpäin viemistä, miten SAKU-toimintaa tukevat asiat saataisiin osaksi koulutuksen järjestäjien vuosikelloja? Vuosikellon teemoittaminen eri impulssien ympäri lukuvuoden koetaan hyväksi menetelmäksi ison koulutuksen järjestäjien toimintojen organisointiin.

Lisäksi laitetaan verkkoon pilvikansio, johon kehittämissyhmäläiset voisi toimittaa omia ideoitaan.

4 Muut asiat

Ei uusia asioita.

5 Seuraava kokous

Tampere koetaan hyväksi kokouspaikaksi, tosin pohjoisesta tuleville Helsinki on helpompi.

Seuraava kokous tiistaina 19.12.2017, klo 11.00-14.30

Skypen päästä osallistumiseen toivotaan videoyhteyttä, koska olisi mukavampi, kun näkisi jotain. Keskittyminen on helpompaa.